

Nieuwsbrief

Historische Vereniging Steenwijk en Omstreken

Nummer 28: november 2025

Jurjen Tiesnitsch (1944-2025); mens onder mensen

Na een werkzaam en geëngageerd leven is op 8 november ons oud-bestuurslid Jurjen Tiesnitsch in zijn woonplaats Steenwijk overleden. Naast bestuurslid (1994-2017) was hij van 2001 tot 2016 vicevoorzitter van de Historische Vereniging Steenwijk en Omstreken. Als redactielid en co-auteur werkte hij mee aan de standaardwerken *Stad en Wold* (1999), *Steenwijk Vestingstad* (2009) en *Canon van Steenwijkerland* (2013).

Jur's belangstelling ging vooral uit naar het wie, wat, hoe en waarom van de **mens**. Vergapen wij ons aan kromme straatjes en oude huisjes; Jur onderzocht welke **mensen** daar woonden en wat hun leefomstandigheden waren. Het beste voorbeeld hiervan is zijn trilogie (2018-2020) over Steenwijks oudste stadsdeel Achter de Kaarke. Verder schreef hij 25 artikelen in *Historische Mededelingen* en *Old Steenwiek*, met name over onderwijs, muziek en taal. Ook markante Steenwijkers en Steenwijker families (van alle standen) hadden zijn belangstelling. Hij was lid van de Werkgroep Steenwijks Dialect en heeft ook zijn steentje bijgedragen aan de *Steenwieker Woordenlieste* (2020).

Moeilijke vragen ging Jur niet uit de weg. Als er geen oplossing was, wist hij door zijn gemoedsrust de vraagsteller toch op zijn gemak te stellen. In onze herinnering blijft Jur een kundig en betrouwbaar **mens** met wie het prettig samenwerken was.

Joop D. van der Tuin, oud-bestuurslid en erevoorzitter van de HVSeO

Bote Bakker (1974-2025); vriendelijke vraagbaak op ICT-gebied

Bote Bakker is op 26 oktober jl. op 51-jarige leeftijd overleden. Hij laat een vrouw en twee zeer jonge kinderen achter. Bote heeft als vrijwilliger binnen onze historische vereniging een belangrijke rol gespeeld bij diverse zaken op het gebied van ICT. Zo zijn er op het terrein van de digitalisering forse stappen gezet; samen met Klaas Steffens. Mede hierdoor zijn wij van een intern gerichte organisatie ons veel meer op de buitenwereld gaan richten. Denk hierbij aan onze Beeldbanken met foto's, films, boeken, knipsels, archeologische voorwerpen én ons ledenblad Old Steenwiek. Zaken die nu allemaal vanaf huis door iedereen ook digitaal zijn te raadplegen. Vanuit je luie stoel en *all over the world*.

Bote was een opgewekte sparring-partner, maar gaf ook goed tegengas. Verder stond hij altijd open om iets nieuws te proberen of te testen. En tot bijna het laatst aan toe is hij altijd lang doorgedaan met het vinden van de oplossing voor een probleem.

Bote waakte ook over de veiligheid van onze systemen. En hij was altijd benaderbaar voor vragen op technisch gebied. Snel en zonder poespas kwam er dan een deskundige reactie.

De digitale kennis van Bote wordt weer opgevuld binnen de HVSeO, maar zijn persoonlijkheid niet. Die is uniek. Dank je wel Bote, voor alles wat je hebt betekend voor onze historische vereniging. Op je eigen, deskundige, vriendelijke en bescheiden wijze. We zullen je missen.

Bé Puister (namens bestuur), met bijdragen van Klaas Steffens en Teun Smit

Werkgroep Archeologie bezoekt Universiteit van Brussel

Met enkele vrijwilligers van de Werkgroep Archeologie Steenwijk zijn we donderdag 23 oktober naar de universiteit van Brussel geweest. Om te bekijken hoe het onderzoek vordert naar de 161 crematiegraven die we hebben opgegraven bij het Kornputkwartier in december 2024. Wat was dit een gave, leerzame dag!

Inmiddels zijn alle graven door de CT-scan geweest. De urnen die te groot waren, zijn gescand in het academisch ziekenhuis in Brussel. Nu zijn ze bezig om te onderzoeken hoe oud de mensen waren. Maar ook of ze hun hele leven rondom Steenwijk hebben gewoond of dat ze van elders wegwamen (strontium-isotopen onderzoek). Verder ook de bepaling van het tijdperk waarin ze leefden (koolstofdatering) en hoe hun sociale leven eruit heeft gezien.

Zo hebben wij graf 169 mogen ontleden. Eerst alle botten gewogen, daarna de resten gesorteerd op soort. We vonden gehoorbeentjes en wortels van tanden. Verder een stuk schedeldak waarin de fontanel nog niet was versmolten. Dit betekent dat de persoon jonger was dan 25 jaar. Ook vonden we een stuk bot waarin de aanhechting al was vergroeid. Dit gebeurt na het 18e jaar. En het stuk bekken vertelde dat het om een mannelijk persoon ging. Dus de persoon uit graf 169 was een man tussen de 18-25 jaar.

Hoe bijzonder is dat. Zo weinig info en al zulke conclusies kunnen trekken. Ook was er een persoon gevonden die een trauma aan zijn schedel had, wat weer gedeeltelijk geheeld was. Of die persoon is er uiteindelijk aan overleden, of die persoon is waarschijnlijk gehandicapt geweest.

Professor Veselka heeft een kleine urn gezeefd die van een baby/peuter bleek te zijn . Het teenkootje op mijn hand (zie onderstaande foto) is van het kindje. Vroeger werden de kindjes dus ook met zorg gecremeerd en begraven.

De urn uit het 'langbedgraf' wordt ontleed door een Nederlandse student. Hij maakt zijn eindschrijving over de opgraving in Steenwijk. Dit graf is waarschijnlijk het "stichters-graf". Het was ook de grootste urn van alle graven.

Ik heb veel geleerd en ik heb mijn ogen uitgekeken . Ik ben erg benieuwd naar het eindrapport. Dit gaat helaas nog even duren.

Wilma van Beek; Werkgroep Archeologie Steenwijk

Leden van de WAS in de Universiteit van Brussel.

Het teenkootje van een kind op de hand van Wilma.

Lute en Endrik zo maar bij de HVSeO op de Markt

Lute en Endrik staat niet alleen in brons gegoten sinds 1990 vóór het pand van De Heren van de Rechter. De twee fantasiefiguren geven ook drie keer in de week in de Steenwijker Courant commentaar op gebeurtenissen in Steenwijk en omgeving. Altijd op een scherpe en humoristische wijze. De teksten worden al meer dan twintig jaar verzorgd door Frans Keizer. Frans is vrijwilliger bij de HVSeO. Hij is zowel actief bij de werkgroep Steenwijks Dialect als bij de redactie van ons ledenblad Old Steenwijk.

Frans wist van het bestaan van een speciale handdoek met opdruk van Lute en Endrik. Hij had er jaren naar gezocht. En dan komt er op een woensdagmiddag zo maar iemand binnen met een aantal spullen voor de historische vereniging. En daartussen lag de lang gezochte handdoek. Met als tekst: "De Steenwieker lig ons noa an 't arte". Een collector's item. Of is daar misschien een Steenwieks woord voor, Frans?

Frans Keizer is verguld met de speciale handdoek van Lute en Endrik.

Foto-inventarisatie door werkgroep Genealogie

De werkgroep Genealogie heeft een begin gemaakt met de systematische foto-inventarisatie van begraafplaats Meppelerweg. De foto's komen op onze genealogie-site en worden gekoppeld aan de geregistreerde personen.

Van een vrijwilliger hebben we ruim 1.200 foto's van de begraafplaatsen in Steenwijkerwold gekregen, die ook opgenomen worden. Zo groeit ook de Gezinsreconstructie van Steenwijkerland.

Klaas Steffens, werkgroep Genealogie

Anneke Jonkers en Klaas Steffens bezig op de begraafplaats. Foto: Gert Martens

Lezing “Steenwijk in glas-in-lood”

Steenwijk kent diverse panden met prachtige raamdecoraties in glas-in-lood. Denk aan Rams Woerthe, De Laatste Eer en het voormalige herenhuis van de familie Spijkervet aan de Markt (thans Nico Brillen). Deze decoraties zijn ontworpen en gemaakt door Willem Bogtman (1882-1955). Hij was een korte periode tekenleraar aan de Ambachtsschool in Steenwijk. Mede door de ondersteuning van zijn schoonvader, houthandelaar D.H. Wicherson, verwierf hij een grote reputatie op het terrein van glas-in-lood en brandschilderen, zowel nationaal als internationaal.

Goos Vreugdenhil van Glasatelier De Glazen Zee gaat voor ons op dinsdag 20 januari 2026 een lezing verzorgen over het werk van Bogtman met speciale aandacht voor Steenwijk. Met veel bijzondere foto's. Ook vertelt Vreugdenhil over het proces van brandschilderen. Hoe maak je glas? Welk poeder gebruik je? Waarom is een grondstof als lood momenteel zo moeilijk verkrijgbaar? De lezing is dinsdag 20 januari in de bovenzaal bij De Heren van de Rechter en begint om 20.00 uur. Aanmelden via secretaris@hvseo.nl. Leden kunnen gratis met één introductie naar binnen. Niet-leden betalen € 5.

Goos Vreugdenhil aan het werk in zijn atelier. Foto is van Carolina Linthorst.

Overige mededelingen

- Op de woensdagen 24 en 31 december is ons gebouw aan de Markt gesloten. Net als zaterdag 3 januari 2026. Het Stadsmuseum is deze periode ook voor het publiek gesloten.
- Het bestuur heeft besloten om voortaan naast de herdenking op 4 mei ook een krans te leggen bij de Indiëherdenking In Steenwijk en bij de herdenking van de fusillade in Kallenkote.

Lezingen/bijeenkomsten/excursies

- Dinsdag 25 november (van 14.00 uur tot 15.30 uur, Markt 60): **Halfjaarlijks overleg tussen bestuur en coördinatoren van de werkgroepen.**
- Donderdag 11 december 2025 (van 20.00 uur tot 21.30 uur in De Heren van de Rechter): **Vrijwilligersavond.** Met een minidocumentaire over de opgravingen in het Kornputkwartier eind 2024 en een verslag van het bezoek aan de Universiteit in Brussel.
- Dinsdag 20 januari 2026 (vanaf 20.00 uur bij De Heren van de Rechter): **Lezing "Steenwijk in glas-in-lood" door Goos Vreugdenhil.** Zie artikel hierboven.
- Dinsdag 3 maart 2026: **Algemene Vergadering HVSeO** (vanaf 20.00 uur in Vestzaktheater De Meenthe). Nadere informatie volgt.
- Vrijdag 17 april 2026: **Ledenexcursie HVSeO naar Hilversum.** Nadere info volgt.

Geef jouw mededelingen voor de nieuwsbrief vóór de vijftiende van de maand aan mij door via voorzitter@hvseo.nl.

Mocht je vragen, opmerkingen of suggesties hebben dan kun je eveneens bij mij terecht.

Namens het bestuur van de HVSeO;

Bé Puister
Voorzitter